

Znowu za mało

Wynagrodzenie zasadnicze nauczycieli stażystów i kontraktowych wzrosnie w tym roku o 200 zł brutto, a mianowanych i dyplomowanych – o 185 zł. Tak wynika z projektu rozporządzenia MEN, zmieniającego rozporządzenie w sprawie wysokości minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego oraz wynagrodzania za pracę w dniu wolnym od pracy.

„Solidarność” oświatowa nie zgadza się na zniżenie płacy nauczycieli dyplomowanych i domaga się, by na 2008 rok stawki wynagrodzenia zasadniczego zostały zwiększone w tabeli płac o minimum 10 proc. – płaca zasadnicza nauczycieli dyplomowanych powinna więc wzrosnąć o około 220 złotych.

Sekcja Krajowa Oświaty i Wychowania NSZZ „S” nie akceptuje też próby wykreślenia z rozporządzenia płacowego delegacji do wypłacania nauczycielom przedszkoli dodatku za wychowawstwo.

Podczas spotkania minister edukacji Katarzyny Hall z nauczycielskimi związkami zawodowymi i partnerami społecznymi, które odbyło się 16 stycznia w ministerstwie, przedstawiony został projekt nowego rozporządzenia placowego. Zgodnie z proponowaną przez MEN tabelą płac, wynagrodzenie zasadnicze nauczyciela stażysty ma wynosić 1 418 zł brutto (wzrost o 16,5 proc.), nauczyciela kontraktowego – 1 644 zł (wzrost o 14 proc.), mianowanego – 2 014 zł (wzrost o 10 proc.) i dyplomowanego – 2 380 zł (wzrost o 8,5 proc.). Z wyliczeń MEN wynika, że po podwyżkach całkowite średnie wynagrodzenie nauczyciela (z uwzględnieniem 35-proc. dodatków ustalanych przez organy prowadzące szkoły) będzie wynosiło odpowiednio: 1701 zł, 2126 zł, 2977 zł i 3827 zł.

W projekcie noweli rozporządzenia „placowego” resort edukacji wyklucza możliwość przyznawania dodatków za wychowawstwo nauczycielom przed-

szkoli. Wszystkie związki zawodowe uczestniczące w negocjacjach ostro skrytykowały to posunięcie, zwłaszcza że ostatnie orzeczenia NSA są dla nauczycieli przedszkoli korzystne. Minister Hall zadeklarowała, że jeszcze raz przeanalizuje ekspertyzy prawne na temat dodatku za wychowawstwo dla tej grupy.

Ministerstwo postanowiło podnieść stawki dla nauczycieli egzaminatorów, aby wspierać tych najlepszych i najbardziej zaangażowanych. W związku z tym stawki te wzrosną przeciętnie o ok. 60 proc. I tak np. nauczyciel oceniający sprawdziany na koniec szkoły podstawowej otrzyma około 781 zł (w 2007 r. – 489 zł), a nauczyciel przeprowadzający egzamin praktyczny na koniec technikum – 776 zł (w 2007 r. – 442 zł). Jest ponadto przygotowany projekt rozporządzenia o odpłatności za pracę przy maturach – byłaby ona traktowana jak godziny ponadwymiarowe. Pani minister zasygnalizowała także, że

w planach MEN jest uelastycznienie systemu wynagradzania nauczycieli i Karty Nauczyciela, tak aby, jak to określiła, najlepsi nauczyciele mogli zarabiać dużo więcej.

Przewodniczący zespołu placowego SKOiW Ryszard Proksa zaznaczył, że NSZZ „Solidarność” będzie bronił Karty Nauczyciela jako dokumentu gwarantującego uprawnienia nauczycieli.

Projekt rozporządzenia placowego trafił do związków zawodowych i czeka na uzgodnienia. W ciągu tygodnia MEN prześle związkom dane dotyczące struktury wynagrodzeń nauczycieli i inne materiały.

W przypadku braku realizacji postulatów placowych NSZZ „Solidarność” Sekcja Krajowa zwróci się do Komisji Krajowej NSZZ „S” o wszczęcie sporu z rządem RP.

oprac. na podstawie materiałów MEN i komunikatu rzecznika prasowego SKOiW NSZZ „S”

Wysokość minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego w zł (wg projektu rozporządzenia)

	Poziom wykształcenia	Stopnie awansu zawodowego			
		nauczyciel stażysta	nauczyciel kontraktowy	nauczyciel mianowany	nauczyciel dyplomowany
1	Tytuł zawodowy magistra z przygotowaniem pedagogicznym	1 418	1 644	2 014	2 380
2	Tytuł zawodowy magistra bez przygotowania pedagogicznego, tytuł zawodowy licencjata (inżyniera) z przygotowaniem pedagogicznym	1 248	1 440	1 755	2072
3	Tytuł zawodowy licencjata (inżyniera) bez przygotowania pedagogicznego, dyplom ukończenia kolegium nauczycielskiego lub nauczycielskiego kolegium języków obcych	1 101	1 270	1 540	1 811
4	Pozostałe wykształcenie	948	1 091	1 311	1 536

Na wcześniejszą emeryturę po 2007 r.

W sierpniu i wrześniu 2007 r. miała miejsce dwukrotna nowelizacja ustawy – Karta Nauczyciela:

- 1) Ustawą z dnia 23 sierpnia 2007 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela (Dz. U. nr 158, poz. 1103) oraz
- 2) Ustawą z dnia 7 września 2007 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. nr 191, poz. 1369).

Przedstawiamy aktualne zasady przechodzenia nauczycieli na emeryturę na podstawie art. 88 ustawy – Karta Nauczyciela po 2007 roku.

I. Warunki uprawniające do wcześniejszej emerytury na podstawie art. 88 Karty Nauczyciela

Wskazane nowelizacje nie zmieniły warunków uprawniających do wcześniejszej emerytury bez względu na wiek, określonych w ust. 1 art. 88 ustawy – Karta Nauczyciela. W obecnym stanie prawnym, tak jak poprzednio, warunkiem przejścia na wcześniejszą emeryturę na podstawie art. 88 ust. 1 ustawy

Karta Nauczyciela jest:

► posiadanie trzydziestoletniego okresu zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze, a w przypadku nauczycieli szkół, placówek, zakładów specjalnych oraz zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich – dwudziestopięcioletniego okresu zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze w szkolnictwie specjalnym,

► rozwiązanie na swój wniosek stosunku pracy, albo wygaśnięcie lub rozwiązanie stosunku pracy w okolicznościach określonych w art. 20 ust. 1, 5c i 7 ustawy – Karta Nauczyciela.

Zmieniony został natomiast ust. 2a w art. 88 ustawy – Karta Nauczyciela. Zgodnie z obecnym brzmieniem tego przepisu, nauczyciele urodzeni po dniu 31 grudnia 1948 r., a przed 1 stycznia 1969 r., zachowują prawo do przejścia na emeryturę bez względu na wiek, jeżeli:

1) spełnili warunki dotyczące wymaganego okresu zatrudnienia oraz okresu wykonywania pracy w szczególnym charakterze w ciągu dziesięciu lat od

dnia wejścia w życie Ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. nr 39, poz. 353, z późn. zm.), tj. do 31 grudnia 2008 r.,

2) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na dochody budżetu państwa.

Wprowadzone zmiany polegają na:

► wydłużeniu o rok – do 31 grudnia 2008 r. – okresu, w którym możliwe jest nabywanie uprawnień do wcześniejszej emerytury nauczycielskiej dotyczących okresu zatrudnienia oraz okresu pracy nauczycielskiej,

► ustanowieniu możliwości przejścia na wcześniejszą emeryturę bez względu na wiek, także po 2008 roku, przez nauczycieli, którzy do 31 grudnia 2008 r. osiągną wymagany okres zatrudnienia i okres pracy nauczycielskiej.

II. Zasady naliczania świadczeń emerytalnych

W wyniku wskazanych na wstępie nowelizacji ustawy – Karta Nauczyciela nie uległy zmianie zasady naliczania świadczeń emerytalnych dla nauczycieli: wysokość świadczeń emerytalnych nauczycieli, którzy wystąpią z wnioskiem o przyznanie emerytury na podstawie art. 88 Karty Nauczyciela w 2008 r. (albo w terminie późniejszym), ustalana będzie na podstawie dotychczasowych przepisów.

W myśl art. 88 ust. 2 ustawy – Karta Nauczyciela podstawę wymiaru emerytury dla nauczyciela zatrudnionego w systemie oświaty i wychowania, przechodzącego na emeryturę ustala się na zasadach ogólnych, określonych w przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, z tym, że do podstawy tej wlicza się również wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe, dodatki, świadczenia w naturze, jeśli ze świadczeń tych nauczyciel nie korzysta po przejściu na emeryturę lub rentę, oraz wszystkie nagrody uzyskane przez nauczyciela za osiągnięcia zawodowe w okresie, z którego wynagrodzenie stanowi podstawę wymiaru emerytury lub renty.

Do obliczenia wysokości emerytury będzie stosowany art. 53 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zgodnie z którym emerytura wynosi:

1) 24 proc. kwoty bazowej, o której mowa w art. 19, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4,

2) po 1,3 proc. podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów składkowych,

3) po 0,7 proc. podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów nieskładkowych

– z uwzględnieniem art. 55. Przepis ten bowiem znajduje się w rozdziale 4 działu II ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, dotyczącym ustalania wysokości emerytur, o których mowa w jej art. 27-50e, a więc ma on również zastosowanie do ustalania wysokości emerytury nauczycieli urodzonych po 31 grudnia 1948 r.,

a przed 1 stycznia 1969 r., uzyskujących prawo do emerytury na podstawie art. 88 ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela (art. 47 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych). Podstawa wymiaru przyznawanych świadczeń będzie zaś ustalana przy zastosowaniu przepisów znajdujących się w rozdziale 4 działu I ustawy o emeryturach i rentach (art. 15 i następnie) oraz powołanego wyżej art. 88 ust. 2 ustawy – Karta Nauczyciela.

Należy jednak zaznaczyć, że przedstawione powyżej zasady obliczania wysokości emerytur przyznawanych na podstawie art. 88 ust. 1 Karty Nauczyciela będą obowiązywały wówczas, jeśli wniosek o emeryturę na podstawie tego przepisu złożony będzie przez nauczyciela urodzonego po 31 grudnia 1948, a przed 1 stycznia 1969 r., przed osiągnięciem przez niego wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 24 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. w przypadku kobiety – 60 roku życia, a w przypadku mężczyzny – 65 roku życia).

Jeśli chodzi natomiast o wysokość świadczeń, które będą przyznawane po 2007 roku dla nauczycieli przechodzących na emeryturę na zasadach określonych w art. 88 ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela, to będzie ona ustalana w sposób indywidualny, zgodnie z wyżej powołanymi przepisami i będzie zależna, między innymi od posiadanych przez nauczycieli okresów składkowych i nieskładkowych oraz wysokości osiąganego przez nich wynagrodzenia. Nie można w takim razie stwierdzić w sposób generalny, że będą to świadczenia wyższe lub niższe aniżeli te, które zostaną przyznane do końca 2007 roku.

III. Rozwiązanie stosunku pracy

Jednym z warunków przejścia nauczyciela na wcześniejszą emeryturę jest rozwiązanie stosunku pracy na jego wniosek. Wymóg ten nie dotyczy wyłącznie tych nauczycieli, których stosunek pracy zostanie rozwiązany lub wygaśnie z przyczyn określonych w art. 20 ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela, tj. w przypadku całkowitej lub częściowej likwidacji szkoły lub zmian organiza-

cyjnych uniemożliwiających dalsze zatrudnianie nauczyciela.

Termin rozwiązania stosunku pracy na wniosek nauczyciela określają przepisy art. 23 ust. 1 i ust. 2 Karty Nauczyciela (w przypadku nauczyciela zatrudnionego na podstawie mianowania) oraz art. 27 ust. 1 Karty Nauczyciela (w przypadku nauczyciela zatrudnionego na podstawie umowy o pracę).

Zgodnie z tymi przepisami stosunek pracy z nauczycielem ulega rozwiązaniu na wniosek nauczyciela z końcem roku szkolnego, po uprzednim złożeniu przez nauczyciela trzymiesięcznego wypowiedzenia – zarówno w przypadku nauczyciela zatrudnionego na podstawie mianowania, jak i na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony.

Wymogu rozwiązania stosunku pracy z nauczycielem z końcem roku szkolnego nie stosuje się w przypadku rozwiązania stosunku pracy na mocy porozumienia stron. Rozwiązanie stosunku pracy na mocy porozumienia stron może nastąpić zarówno w przypadku nauczyciela zatrudnionego na podstawie mianowania, jak i w przypadku nauczyciela zatrudnionego na podstawie umowy o pracę – art. 23 ust. 4 oraz art. 27 ust. 3 Karty Nauczyciela. Termin rozwiązania stosunku pracy w takim przypadku określają strony, jednakże ze względów organizacyjnych oraz z uwagi na konieczność uzyskania porozumienia stron, nauczyciel powinien z odpowiednim wyprzedzeniem poinformować dyrektora szkoły o zamiarze przejścia na emeryturę.

IV. Ponowne zatrudnienie

Odnośząc się do wątpliwości zwią-

zanych z ponownym zatrudnieniem w szkole tych nauczycieli, którzy prawo do wcześniejszej emerytury uzyskali przed końcem 2007 r., należy podkreślić, że nie ma żadnych przeszkód prawnych do ich ponownego zatrudnienia, jeżeli taka możliwość wynika z arkusza organizacji szkoły. Dodatkowo wskazać można, że do ponownego zatrudnienia emerytowanego nauczyciela w macie-rzystej lub w innej szkole nie jest konieczne wystąpienie przez niego z wnioskiem o zawieszenie prawa do emerytury na podstawie art. 103 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Nauczyciel może zostać bowiem przyjęty do pracy bez takiego wniosku. Od wysokości otrzymywanego przez niego wynagrodzenia zależało będzie natomiast to, czy jego prawo do emerytury na zasadach określonych w art. 104 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ulegnie zawieszeniu, czy też jedynie otrzymywane przez niego świadczenie będzie zmniejszone.

(bme)

na podstawie tekstu opracowanego w Departamencie Spraw Nauczycielskich Ministerstwa Edukacji Narodowej w oparciu o: Ustawę z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. nr 97, poz. 674 z późn. zm.), Ustawę z dnia 23 sierpnia 2007 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela (Dz. U. nr 158, poz. 1103), Ustawę z dnia 7 września 2007 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. nr 191, poz. 1369), pismo Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 września 2007 r. nr DUS-403-76-CG/07

AKTUALNE AKTY PRAWNE:

- ☛ ustawa o systemie oświaty
- ☛ Karta Nauczyciela
- ☛ rozporządzenie o awansie zawodowym
- ☛ rozporządzenie o nadzorze pedagogicznym

Już wkrótce do nabycia